

PROJEKTAS „AUKŠTOJO
MOKSLO PRIEINAMUMO
DIDINIMAS MARIJAMPOLĖS
SAVIVALDYBĖJE, SIEKIANT
UŽTIKRINTI KOLEGINIŲ
STUDIJŲ KOKYBĘ“

DĖSTYTOJŲ APKLAUSOS REZULTATAI

Ataskaita

Parengė
dr. Vida Česnuitytė

TURINYS

1. Įvadas.....	3
2. Apklauso rezultatai	4
2.1. Dėstytojų – apklauso dalyvių socialinės-demografinės charakteristikos.....	4
2.2. Studijų turinio ir metodų kokybės vertinimas	6
2.3. Nematerialinės studijų aplinkos vertinimas	15
2.4. Materialinės studijų aplinkos vertinimas	23
2.5. Motyvacija studijuoti Marijampolės kolegijoje	26
3. Išvados	29

1. ĮVADAS

Ši ataskaita yra projekto „Aukštojo mokslo prieinamumo didinimas Marijampolės savivaldybėje, siekiant užtikrinti koleginių studijų kokybę“, kuriame studijų kokybės būklė Marijampolės kolegijoje vertinama iš skirtingų pozicijų, sudėtinė dalis. Projekte numatyta, jog studijų kokybė bus įvertinta iš dėstytojų, studentų, absolventų ir socialinių partnerių pozicijų. Šioje ataskaitoje pateikiami dėstytojų apklausos rezultatai.

Atlikta dėstytojų apklausa ir gauti empiriniai duomenys sudaro galimybę išsiaiškinti studijų kokybės Marijampolės kolegijoje vertinimus iš dėstytojų pozicijos skirtingais aspektais (studijų turinio ir metodų kokybė, nematerialinės studijų sąlygos, materialinės studijų sąlygos, studentų pritraukimas į studijas kolegijoje).

Tikimasi, kad tyrimo rezultatai bus panaudoti studijų kokybės Marijampolės kolegijoje tobulinimui.

Dėstytojų apklausos metodologija

Dėstytojų apklausa atlikta 2020 m. lapkričio – gruodžio mėnesiais. Dėl esamos situacijos – karantino dėl COVID-19 pandemijos, pasirinktas elektroninės apklausos metodas.

Tyrimo instrumentas. Apklausei atlikti buvo parengtas standartizuotas klausimynas, kuris buvo suderintas su užsakovu, o galutinis variantas – suskaitmenintas.

Standartizuotą klausimyną sudaro penkios struktūrinės dalys:

- A. Studijų turinio ir metodų kokybės vertinimas.
- B. Nematerialinės studijų aplinkos vertinimas.
- C. Materialinės studijų aplinkos vertinimas.
- D. Studentų pritraukimas į studijas kolegijoje.
- E. Informacija apie Jus.

Iš viso klausimyną sudaro 30 klausimų: A dalyje pateikiami 11 klausimų, B dalyje – 11 klausimų, C dalyje – 5 klausimai, D dalyje – 3 klausimai, E dalyje – 8 klausimai.

Klausimai yra įvairių tipų: lenteliniai, su adaptuotomis Likert skalėmis, bei atvirieji, kuomet apklausos dalyviai turi galimybę pateikti nestruktūruotą atsakymą.

Parengus elektroninį klausimyną internete, nuoroda į jį buvo platinama elektroniniu paštu. Tai yra, kartu su kvietimu dalyvauti apklausoje elektroniniame laiške buvo siunčiama nuoroda į klausimyną internete.

Atrankinė imtis. Apklausoje dalyviai – apklausos metu Marijampolės kolegijoje dirbę dėstytojai. Kad apklausos duomenys pateiktų statistiškai patikimus rezultatus, numatyta apklausti

kuo daugiau generalinės visumos atstovų. Tyrimo dalyvių atrankos metodas – atsitiktinė tikimybinė atranka.

Tyrimo dalyvių atrankos generalinė visuma yra 82 dėstytojai. Klausimynus užpildė 48 dėstytojai, dirbantys Marijampolės kolegijoje. Toks užpildytų klausimynų kiekis sudaro 59 proc. nuo generalinės visumos, ir užtikrina rezultatų statistinį patikimumą.

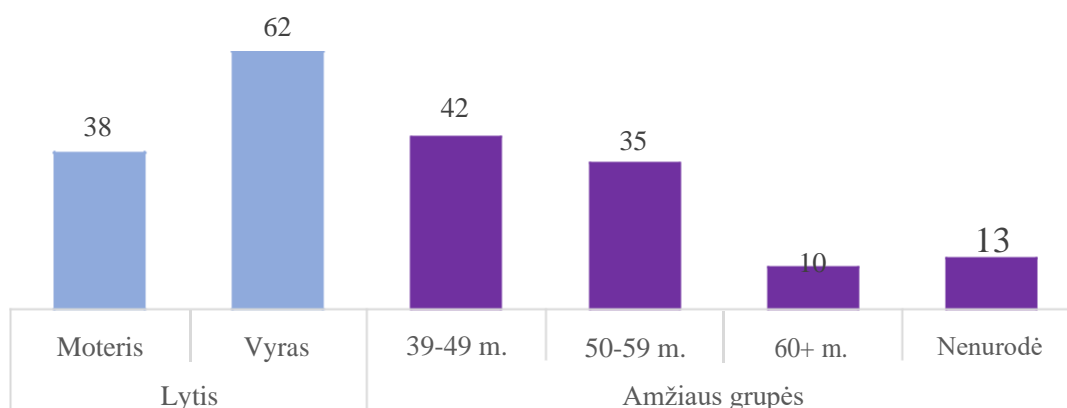
Tyrimo procesas. Surinkti empiriniai duomenys patalpinti į elektroninę bazę, kuri buvo analizuojama pasitelkiant SPSS 20 paketą. Empirinių duomenų analizėje naudotas aprašomosios statistikos metodai – bendrieji pasiskirstymai procentais, vidurkiai.

Atsakymų į atvirus klausimus, kai dėstytojai galėjo laisvai įrašyti savo nuomonę, analizei naudotas kokybinis turinio analizės metodas.

2. APKLAUSOS REZULTATAI

2.1. Dėstytojų – apklausos dalyvių socialinės-demografinės charakteristikos

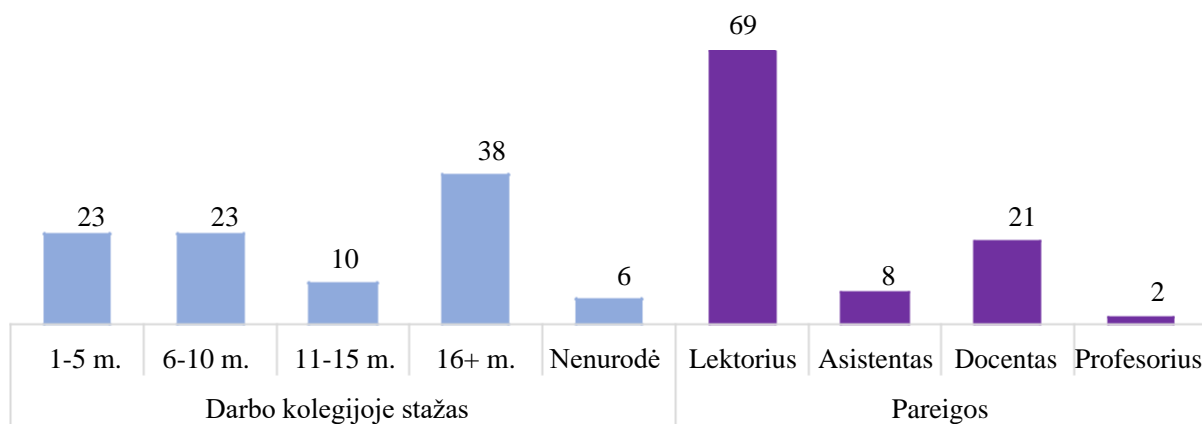
Klausimai, susiję su dėstytojų – apklausos dalyvių socialinėmis-demografinėmis charakteristikomis buvo pateikti klausimyno pabaigoje, E dalyje. Atlikus apklausą, paaiškėjo, jog tarp apklausoje dalyvavusių dėstytojų 38 proc. buvo moterys, ir 62 proc. – vyrai (1 pav.). Daugiausiai (du penktadaliai) jų buvo 39-49 m. amžiaus, 35 proc. – 50-59 m. amžiaus, ir 10 proc. – 60 m. ar vyresnio amžiaus. Vyriausias apklausoje dalyvavęs dėstytojas buvo 66 m. amžiaus, o jauniausias – 39 m. amžiaus. Šeši dėstytojai, t. y. 13 proc. visų apklausos dalyvių, savo amžiaus nenurodė.

1 pav. Dėstytojų – apklausos dalyvių pasiskirstymas pagal lytį ir amžiaus grupes (proc.)

Daugiausiai, t. y. per trečdalis apklausoje dalyvavusių dėstytojų Marijampolės kolegijoje dirba 16 metų ar daugiau, 23 proc. – dirba iki 5 metų, ir toks pat procentas – 6-10 metų (2 pav.). Trys dėstytojai stažo kolegijoje nenurodė.

Dauguma – per du trečdalius apklaustų dėstytojų dirba lektoriais, penktadalis – docentais, 8 proc. – asistentais, ir 2 proc. – profesoriais (2 pav.). Kita vertus, tik 21 proc. apklausoje dalyvavusių dėstytojų Marijampolės kolegija yra vienintelė darbovietė. Likusiems 79 proc. Marijampolės kolegija nėra vienintelė darbovietė, nes jie dirba ir kažkurioje kitoje darbovietėje.

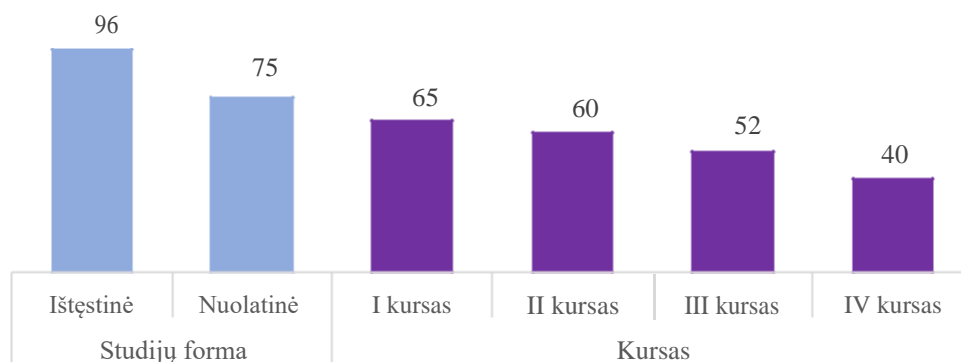
2 pav. Apklaustos dalyvių pasiskirstymas pagal darbo Marijampolės kolegijoje stažą ir pareigas (proc.)

Iš visų 48 apklaustų dėstytojų daugiausiai – 40 proc. dėsto studijų programoje „Teisė ir viešieji pirkimai“, maždaug po trečdalį dėsto studijų programose „Vaikystės pedagogika“, „Buhalterinė apsauga“, „Darnaus verslo vadyba“, „Transporto logistikos technologijos“ (3 pav.). Maždaug po ketvirtadalį dėsto „Socialinio darbo“ ir „Verslo anglų kalbos ir komunikacijos“ studijų programose. Pagaliau, 17 proc. dėsto „Informacinių sistemų technologijos ir kibernetinės saugos“ studijų programoje, 4 proc. – programoje „Kultūros ir sporto industrijų vadyba“, ir 2 proc. – programoje „Įmonių ir įstaigų administravimas“.

3 pav. Dėstytojų – apklausos dalyvių pasiskirstymas pagal tai, kokiame studijų programme dėsto (proc.)

Iš visų apklaustų dėstytojų 96 proc. dėsto iššęstinėse studijose, 75 proc. dėsto ir nuolatinėse studijose (4 pav.). Maždaug po du trečdalius dėsto I ir II kursų studentams. 52 proc. dėsto III kurso studentams, ir 40 proc. – IV kurso studentams.

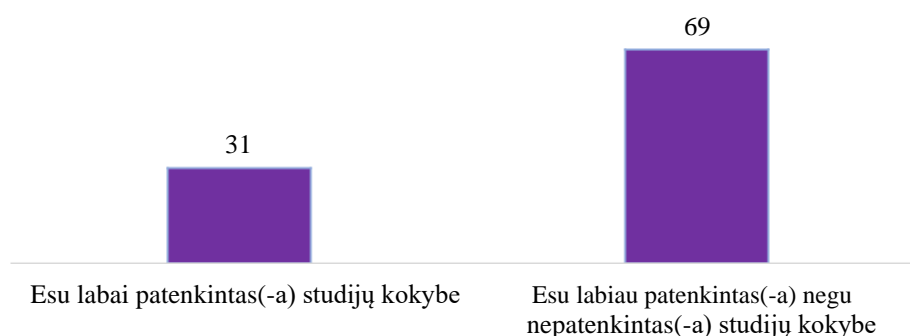

4 pav. Dėstytojų – apklausos dalyvių pasiskirstymas pagal studijų formas ir kursus, kuriuose dėsto (proc.)

2.2. Studijų turinio ir metodų kokybės vertinimas

Užklausus apie studijų turinio ir metodų kokybę Marijampolės kolegijoje, paaiškėjo, jog dėstytojai juos vertina gana palankiai. Labai patenkinti studijų kokybe yra 31 proc. apklaustų dėstytojų, likę 69 proc. apklaustų dėstytojų yra labiau patenkinti negu nepatenkinti (5 pav.).

Nepatenkintų studijų turinio ir metodų kokybe Marijampolės kolegijoje dėstytojų nebuvo. Keturbalėje skalėje, kai 1=Esu labai patenkintas(-a) studijų kokybe, 2=Esu labiau patenkintas(-a) negu nepatenkintas(-a) studijų kokybe, 3=Esu labiau nepatenkintas(-a) negu patenkintas(-a) studijų kokybe, ir 4=Esu visiškai nepatenkintas(-a) studijų kokybe, vertinimo vidurkis lygus 1,7. Toks vertinimo vidurkis reiškia nuomones tarp „Esu labai patenkintas(-a) studijų kokybe“ ir „Esu labiau patenkintas(-a) negu nepatenkintas(-a) studijų kokybe“.

5 pav. Dėstytojų atsakymų į klausimą „Kiek bendrai esate patenkintas(-a) studijų turiniu ir metodų kokybe Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.)

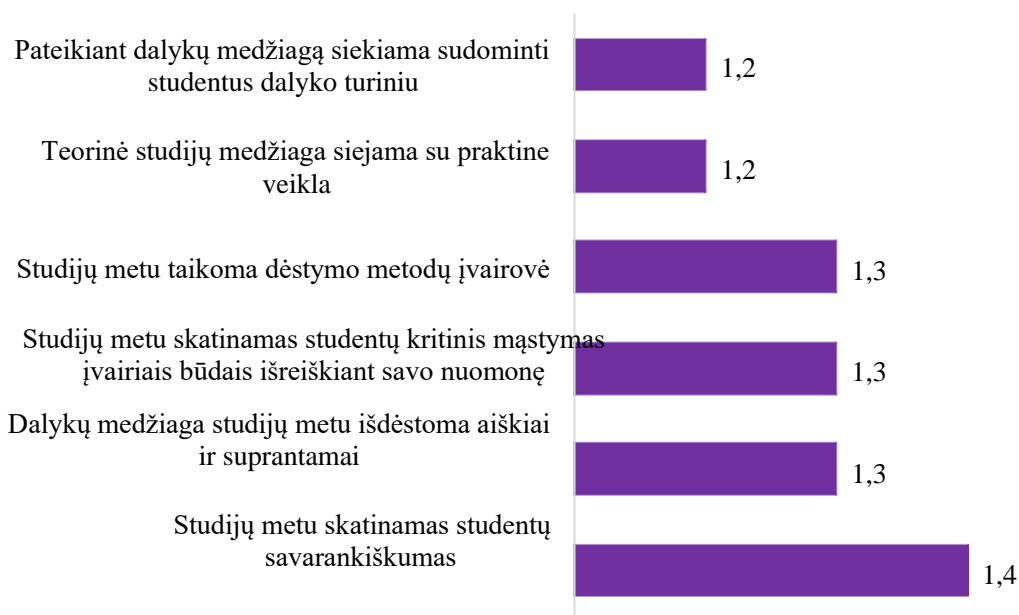
Formuluojant klausimą, kaip vertina atskirtus studijų turinio ir metodų kokybės aspektus, tyrimo dalyviams buvo pateikta skalė nuo 1 iki 4, kai 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau nesutinku; 4=Visiškai nesutinku, ir prašoma įvertinti įvairius aspektus, susijusius su studijų turiniu ir metodų kokybe. Vertinimui buvo pateikti tokie teiginiai:

- Teorinė studijų medžiaga siejama su praktine veikla;
- Dalykų medžiagą studijų metu išdėstote aiškiai ir suprantamai;
- Pateikiant dalykų medžiagą siekiate sudominti studentus dalyko turiniu;
- Studijų metu taikote dėstymo metodų įvairovę;
- Studijų metu skatinate studentų kritinį mąstymą įvairiais būdais išreiškiant savo nuomonę;
- Studijų metu skatinate studentų savarankiškumą, sudarant galimybę rinktis užduočių temas ir / arba jų atlikimo būdus.

Atlikus apklausą, paaiškėjo, jog 69-83 proc. dėstytojų visiškai sutinka su sąraše pateiktais teiginiais apie studijų turinį ir metodų kokybę. Dar 17-29 proc. dėstytojų atsakė, kad greičiau sutinka su pateiktais teiginiais. Vos po keletas dėstytojų pateikė vertinimus „Greičiau nesutinku“ ties kai kuriais teiginiais: po vieną dėstytoją taip įvertino teiginius „Teorinė studijų medžiaga siejama su praktine veikla“, ir „Studijų metu taikoma dėstymo metodų įvairovė“. Iš viso keturi dėstytojai taip (Greičiau nesutinku) įvertino teiginį „Studijų metu skatinamas studentų

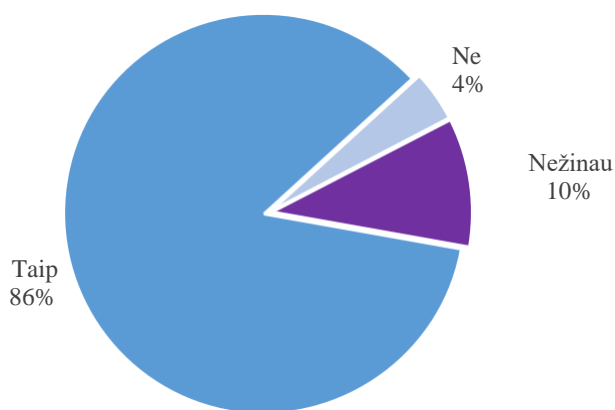
savarankiškumas“. Nei apie vieną teiginį nebuvo išsakyta nuomonė, jog dėstytojais su juo visiškai nesutinka.

Apskaičiavus atsakymų į analizuojamą klausimą vidurkius, paaiškėjo, jog daugiausiai dėstytojų visiškai arba greičiau sutiko su teiginiais apie jų dėstomų dalykų turinį ir dėstymo metodus (6 pav.): pateikiant dalykų medžiagą siekiama sudominti studentus dalyko turiniu; teorinė studijų medžiaga siejama su praktine veikla. Kiek mažiau dėstytojų visiškai pritarė, jog studijų metu taikoma dėstymo metodų įvairovė, studijų metu skatina studentų kritinį mąstymą įvairiais būdais išreiškiant savo nuomonę, bei dalykų medžiagą studijų metu išdėsto aiškiai ir suprantamai. Mažiausiai dėstytojų sutiko, jog studijų metu skatina studentų savarankiškumą.

6 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek sutinkate ar nesutinkate su išvardytais teiginiais apie Jūsų dėstomo dalyko turinį ir dėstymo metodus?“ vidurkiai Skalė: 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau nesutinku; 4=Visiškai nesutinku

Toliau dėstytojais buvo klausiami, ar Marijampolės kolegijoje yra išvystyta į studentą ir studijų rezultatus orientuotą studijų sistema. Didžioji dauguma (86 proc.) dėstytojų atsakė, kad tokia studijų sistema yra išvystyta (7 pav.). Tik keturi proc. dėstytojų taip nemano. Dar dešimtadalis savo nuomonės šiuo klausimu neišsakė.

7 pav. Atsakymų į klausimą „Ar Marijampolės kolegijoje yra išvystyta į studentą ir studijų rezultatus orientuota studijų sistema?“ pasiskirstymas (proc.).

Paklausti, kaip savo darbe taiko aukštosios mokyklos didaktikos naujoves, dėstytojai įvardijo visą eilę būdų. Pavyzdžiui, teigė, kad studijų procese stengiasi atsižvelgti į individualius studentų gebėjimus ir intelekto tipą, atsižvelgia į studentų grupės poreikius. Šiais tikslais analizuoja studijuojančiųjų poreikius, pagal tai parenka studijų metodus ir formas. Praktinių užsiėmimų ar paskaitų metu parenka tiek studijų dalykui, tiek studentams labiausiai tinkamus metodus, taiko inovacijas, ypač kai dėstomi sudėtingi dalykai. Taip pat atsižvelgia į dėstomo dalyko ypatumus bei galimybes. Kiti dėstytojai teigia, kad užsiėmimų metu skatina studentų aktyvų dalyvavimą, diskusijas, o po jų pateikia grįžtamąjį ryšį bei pasiekimų apžvalgą. Itin pabrėžia siekimą tokio rezultato kaip analizė, suvokimas, kūrybingumas ir kritinis mąstymas, o ne mechaniškas žinių atkūrimas. Apskritai, anot dėstytojų, jie taiko daugybę įvairių studijų metodų: atvejo metodą, minčių žemėlapių metodą, fenomeno mokymo metodą, problemos sprendimo būdo radimo metodą, turimų žinių integraciją, mokymąsi kaip veiklą, išbandymą, įvairius interaktyvius metodus, įskaitant vaidmenų pasiskirstymo, bendradarbiavimą skatinantį mokymąsi, darbą ir mokymąsi grupėse, dialogo su studentais palaikymą, kt. Pagaliau derina aktyvumą skatinančius ir/ar tradicinius metodus, bet tuo pačiu skiria laiko ir individualioms užduotims. Užsiėmimų metu pasitelkia įvairias IKT priemones, į šiuolaikinių mokytojų orientuotas ir kitas naujas technologijas, įskaitant skaitmeninę lentą, interaktyvias demonstracijas, Moodle platformą. Dėstytojai gilinasi į nuotolinių studijų organizavimo studijuojant konkretų dalyką specifiką. Dėstymo metodus nuolat adaptuoja prie situacijos ir koreguoja. Pavyzdžiui, COVID-19 pandemijos ir karantino sąlygoms dėstytojai vykdo mokymą nuotoliniu būdu, pagal galimybes į dėstomus dalykus integruoja su tuo susijusias temas.

Siekdami sėkmingai taikyti ir įgyvendinti aukštosios mokyklos didaktines naujoves, dėstytojai nuolat domisi naujovėmis dalyko srityje, kelia savo kvalifikaciją seminaruose bei mokymuose. Savarankiškai ar organizuotose aukštosios mokyklos priemonėse įgytas žinias ir kompetencijas tiesiogiai taiko savo darbe. Kaip pavyzdį, dėstytojai nurodė, kad naujas žinias ir

kompetencijas pritaikė baigiamųjų darbų bei publikacijų rengimo procese. Pasirinkti ir įgyvendinti aukštosios mokyklos didaktikos naujoves dėstytojams padeda kolegijos vidaus politika, išoriniai vertinimai bei turima asmeninė kompetencija.

Paklausti, ar integruoja naujausius mokslo taikomųjų tyrimų rezultatus į dėstomo dalyko turinį, 83 proc. dėstytojų patvirtino, kad integruoja. Dešimtadalis teigė, kad neintegruoja, o šeši proc. nenurodė. Paprašyti pakomentuoti tokius atsakymus, dėstytojai teigia, kad nuolat seka ir analizuoja naujausius mokslo pasiekimus, skelbiamus taikomųjų tyrimų rezultatus bei Statistikos departamento publikuojamas ataskaitas. Surinktą mokslinių tyrimų medžiagą integruoja į dalyko turinį, paskaitose perteikiant teorinį temos pagrindimą, vedant diskusijas, ugdant kritiškumą, formuluojant praktines užduotis, projektinio darbo tematiką orientuojant į naujausius mokslo taikomųjų tyrimų rezultatus. Studentams dėstytojai pateikia nuorodas į mokslinių taikomųjų tyrimų šaltinius, skiria savarankiškas užduotis su moksline literatūra. Dalykų turinys nuolat koreguojamas, atsižvelgiant į taikomųjų tyrimų teikiamus rezultatus. Įprastai remiamasi naujausiais mokslinių tyrimų rezultatais. O studentai skatinami susipažinti su mokslinių tyrimų rezultatais, juos aptarti ir diskutuoti baigiamuosiuose darbuose bei rengiant kitus savarankiškus darbus.

Kita vertus, mokslo taikomųjų tyrimų rezultatų panaudojimas susijęs su dėstomu dalyku. Pavyzdžiui, dalykai, susiję su verslo sritimi ar edukologijos mokslu, skatina dėstytojus nuolat sekti ir domėtis naujausiais taikomųjų tyrimų rezultatais, su studentais nagrinėti specialybės mokslinius tekstus. Analizuojama ir integruojama naujausia teismų praktika bei jurisprudencija. Naudojamos naujausiais vadovėliais, aktuliais moksliniais straipsniais, mokslinių konferencijų ir socialinių tyrimų medžiaga. Tačiau ne visų dalykų dėstytojai išreiškė mokslo taikomųjų tyrimų rezultatų aktualumą jų dėstomam dalykui, kiti šiuos rezultatus taiko tik dalinai.

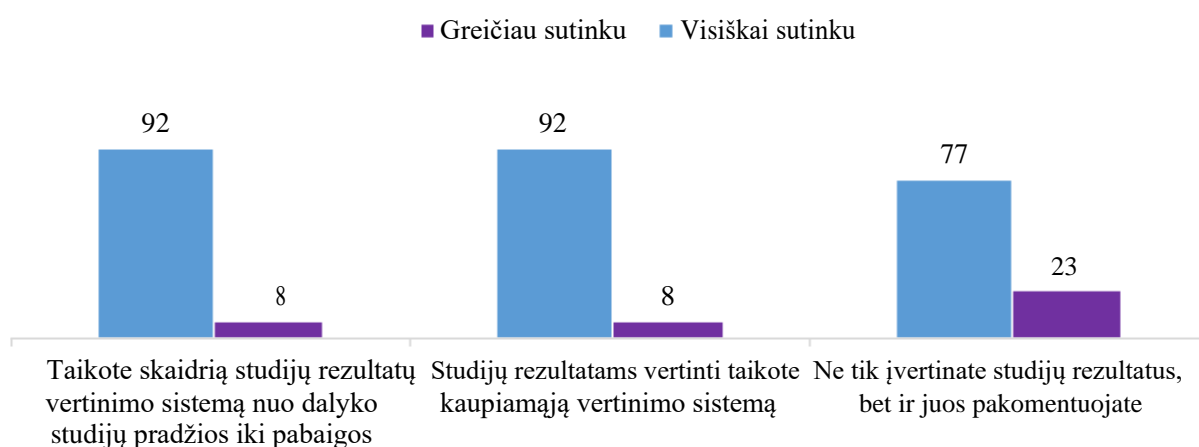
Dėstytojai taip pat teigia, kad mokslo taikomųjų tyrimų rezultatus pritaiko praktikoje. Pavyzdžiui, savo publikacijose dėstytojai taip pat naudoja mokslo taikomųjų tyrimų rezultatus, o būtent atliekant teorinę analizę. Pavyzdžiui, kai kurie dėstytojai konkrečiai įvardijo, kad naudojami VU ir Mykolo Romerio universiteto dėstytojų bei mokslininkų publikacijomis iš teisės srities.

Toliau dėstytojai buvo prašomi nurodyti, kiek sutinka ar nesutinka su tam tikrais teiginiais apie studijų rezultatų vertinimo sistemą dėstomo dalyko apimtyje. Vertinimui buvo pateikti trys teiginiai:

- taiko skaidrią studijų rezultatų vertinimo sistemą nuo dalyko studijų pradžios iki pabaigos;
- studijų rezultatams vertinti taiko kaupiamąją vertinimo sistemą;
- ne tik įvertina studijų rezultatus, bet ir juos pakomentuoja.

Dėstytojai buvo prašomi pateikti visų išvardytų studijų rezultatų vertinimo sistemos variantų vertinimus, naudojant skalę, kur 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau

nesutinku; 4=Visiškai nesutinku. Apklauso dalyviai papildomai turėjo galimybę pažymėti atsakymą 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad visų trijų studijų rezultatų vertinimo sistemos variantų atžvilgiu dominuoja pozityvios nuomonės: 77-92 proc. dėstytojų nurodė atsakymus „Visiškai sutinku“ (8 pav.). Studijų rezultatų vertinimo sistemos varianto „Taikote skaidrią studijų rezultatų vertinimo sistemą nuo dalyko studijų pradžios iki pabaigos“ vertinimų vidurkis yra 1,1; varianto „Studijų rezultatams vertinti taikote kaupiamąją vertinimo sistemą“ vertinimo vidurkis lygus 1,1; ir vertinimo „Ne tik įvertinate studijų rezultatus, bet ir juos pakomentuojate“ varianto vertinimo vidurkis lygus 1,2. Tai dar kartą patvirtina, atsakymų susikaupimą ties skalės vertinimo „Visiškai sutinku“.

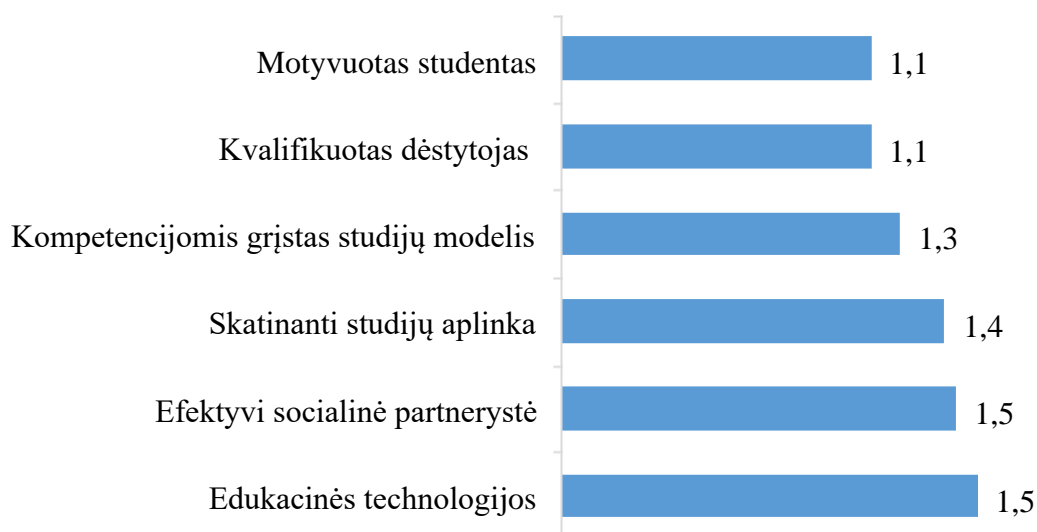
8 pav. Atsakymų į klausimą „Ar Marijampolės kolegijoje yra išvystyta į studentą ir studijų rezultatus orientuotą studijų sistemą“ pasiskirstymas (proc.).

Toliau dėstytojai buvo klausiami, kiek sutinka ar nesutinka su faktoriais, kurie lemia studijų kokybę. Vertinimui buvo pateiktas toks faktorių sąrašas:

- motyvuotas studentas,
- kvalifikuotas dėstytojas,
- skatinanti studijų aplinka,
- edukacinės technologijos,
- efektyvi socialinė partnerystė,
- kompetencijomis grįstas studijų modelis.

Apklauso dalyviams buvo pateikta tokia vertinimų skalė: 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau nesutinku; 4=Visiškai nesutinku. Apklauso dalyviai papildomai turėjo galimybę pažymėti atsakymą 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad vertinimą „Visiškai sutinku“ pasirinko nuo 52 proc. iki 88 proc. dėstytojų, o vertinimą „Greičiau sutinku“ pasirinko nuo 10 proc. iki 46 proc. dėstytojų, priklausomai nuo faktoriaus. Didžiausia dalis dėstytojų visiškai sutinka su tuo, kad studijų kokybę, pirmiausiai, lemia motyvuotas studentas, kvalifikuotas

dėstytojas ir kompetencijomis grįstas studijų modelis. Kita dalis dėstytojų greičiau sutinka, kad studijų kokybę lemia edukacinės technologijos, efektyvi socialinė partnerystė bei skatinanti studijų aplinka. Įvairių faktorių vertinimų vidurkių diferenciaciją atskleidžia 9 pav.

9 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek sutinkate ar nesutinkate su žemiau išvardytais faktoriais, kurie lemia studijų kokybę?“ vidurkiai Skalė: 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau nesutinku; 4=Visiškai nesutinku

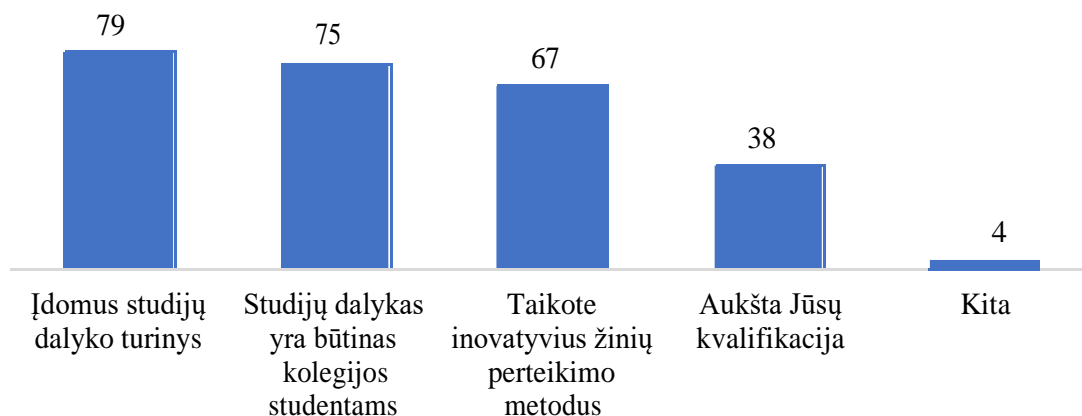
Siekiant išsiaiškinti, kokius dėstomo dalyko turinio ir metodų privalumus dėstytojai laiko pagrindiniais, apklausoje buvo suformuluotas atitinkamas klausimas. Tarp atsakymų variantų buvo pateikti tokie:

- studijų dalykas yra būtinas kolegijos studentams;
- įdomus studijų dalyko turinys;
- aukšta Jūsų kvalifikacija;
- taikote inovatyvius žinių perteikimo metodus;
- kita.

Kaip matyti iš 10 pav., beveik keturi penktadaliai dėstytojų (79 proc.) pagrindiniais privalumais nurodė įdomų studijų dalyko turinį. Antras dažniausiai dėstytojų įvardytas privalumas yra studijų dalyko būtinumas kolegijos studentams (75 proc.). Apie du trečdaliai dėstytojų tokiu privalumu nurodė inovatyvius žinių perteikimo metodų taikymą (67 proc.). Beje, atsakymą „Kita“ vienas dėstytojas pakomentavo, kad papildomas dėstomo dalyko turinio ir metodų privalumas yra gebėjimas kritiškai mąstyti. Dar vienas pasamprotavo: „privalumu laikyti dalyko būtinumą būtų per drąsu, tačiau dalyko reikalingumas yra privalumas“.

Įdomu pastebėti, kad prieš tai pateiktame klausime apie studijų kokybę lemiančius faktorius net 85 proc. dėstytojų visiškai sutiko ir dar 15 proc. greičiau sutiko, kad kvalifikuotas dėstytojas yra tarp svarbių faktorių, kurie lemia studijų kokybę, o čia, klausime apie dėstomo

dalyko turinio ir metodų privalumus, tik 39 proc. dėstytojų nurodė savo aukštą kvalifikaciją. Lieka neaišku, ar toks atsakymų „prasilenkimas“ kilo iš dėstytojų savikritiškumo, ar studijų kokybės nesiejimo su dėstomo dalyko turinio ir metodų privalumais.

10 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius dėstomo dalyko turinio ir metodų privalumus, kuriuos praktikuojate savo dėstomo dalyko apimtyje, įvardytumėte?“ pasiskirstymas (proc.).

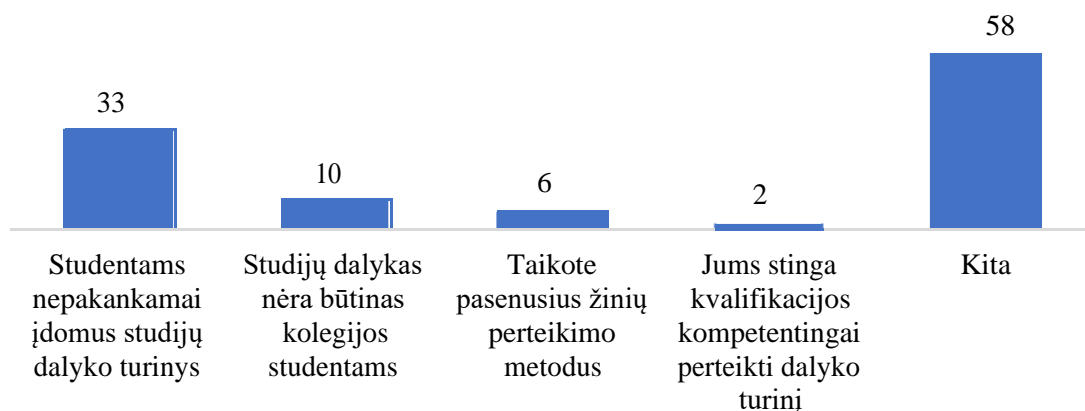
Analogiškai, buvo siekiama išsiaiškinti, kokius dėstomo dalyko turinio ir metodų trūkumas, kuriuos praktikuoja, dėstytojai laiko pagrindiniais. Suformuluotas atitinkamas klausimas ir tokiais atsakymų variantais:

- studentams nepakankamai įdomus studijų dalyko turinys;
- studijų dalykas nėra būtinas kolegijos studentams;
- taikote pasenusius žinių perteikimo metodus;
- stinga kvalifikacijos kompetentingai perteikti dalyko turinį;
- kita.

Kaip matyti iš 11 pav., beveik trečdalis nurodė, kad trūkumas yra studentams nepakankamai įdomus studijų dalyko turinys. Kitus atsakymų variantus (studijų dalykas nėra būtinas kolegijos studentams; taikote pasenusius žinių perteikimo metodus; jums stinga kvalifikacijos kompetentingai perteikti dalyko turinį) nurodė ne daugiau nei po 10 proc. dėstytojų. Tačiau nei vienas pateiktas atsakymas nesulaukė tokio dėstytojų pritarimo kaip variantas „Kita“. Šį atsakymą pasirinko net 58 proc. dėstytojų. Detalizuodami atsakymus „Kita“, dėstytojai įvardijo tokius dėstomo dalyko turinio ir metodų trūkumus:

- gana didelė dalyko apimtis, o pats turinys nelengvas studentams;
- studentai būna pamišę bazines žinias;
- per mažas kontaktinių valandų skaičius išsamiam dalyko turinio perteikimui, ypač išžėstinėse studijose;
- stinga planavimo;

- nepakankama materialinė bazė, pavyzdžiui, stinga patalpų;
- dėstytojams stinga laiko pakankamai gerai įvaldyti IKT priemones, naudojamas dėstymui;
- šiuo laikotarpiu metodų įvairovę riboja nuotolinio mokymo galimybės.

11 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius dėstomo dalyko turinio ir metodų trūkumus, kuruos praktikuojate savo dėstomo dalyko apimtyje, įvardytumėte?“ pasiskirstymas (proc.).

Pagaliau, paklausti apie tai, kaip planuoja tobulinti savo dėstomo dalyko turinį ir metodų kokybę, dėstytojai įvardijo visą eilę priemonių. Kai kurie iš apklausoje dalyvavusių dėstytojų planuoja dalyvauti tarptautiniuose mainuose, įvairiuose mokymuose, stažuotėse, seminaruose, konferencijose, dalintis su kolegomis gerąja patirtimi, ir taip kelti savo kvalifikaciją bei praktinius įgūdžius. Kiti planuoja studijuoti profesinę literatūrą, pasitelkti naujus literatūros ir kitus šaltinius bei mokslinių tyrimų rezultatus, ieškoti naujų studijų metodų ir juos taikyti studijų procese, atnaujinti studijų dalyko turinį, kelti studentų mokymosi nuotoliniu būdu motyvaciją, kt. Tuo pačiu dėstytojai planuoja tobulinti Moodle platformos panaudojimą. Pabrėžė poreikį aktyvesniam bendradarbiavimui su socialiniais partneriais. Pasisakydami apie dėstomo dalyko turinio ir metodų tobulinimą, dėstytojai taip pat pabrėžė, kad iš tiesų nuolat tobulina savo dėstomo dalyko turinį ir metodus bei užsiima savišvieta. Tą juos skatina daryti kiekvienais metais atnaujinamas dėstomų dalykų turinys, nes pasirodo naujos literatūros, naujų faktų, išleidžiami nauji dokumentai, kuriais reikia remtis. Kiti įvardijo, kad peržiūri praktines užduotis bei vertinimo metodus, gilinasi į nuotolinių studijų specifiką, tobulina savo darbo su IKT įgūdžius ir kt. Kai kurie dėstytojai dėstomą dalyką sieja su inovacijomis, pavyzdžiui, įvardijo fenomeno metodo taikymą, domėjimąsi AI (dirbtiniu intelektu).

Pagaliau, dėstomo dalyko turinio ir metodų tobulinimo procese, kaip pastebėjo dėstytojai, svarbu atsižvelgti į studijuojančiųjų pastabas ir poreikius.

2.3. Nematerialinės studijų aplinkos vertinimas

Nematerialinės studijų aplinkos vertinimo analizė pradedama klausimu, kiek dėstytojai sutinka ar nesutinka su teiginiais apie studijų organizavimą ir profesinę etiką dėstomo dalyko apimtyje. Vertinimui pateikti tokie teiginiai:

- Semestro pradžioje išsamiai supažindina studentus su dėstomo dalyko turiniu ir reikalavimais.
- Studijų pradžioje išdėstyti reikalavimai išlieka nepakitę visą dalykų studijų laikotarpį.
- Laikosi nustatyto užsiėmimo tvarkaraščio.
- Nurodytu arba sutartu laiku suteikia individualias konsultacijas studentams.
- Su studentais bendrauja dalykiškai.
- Studijų metu užtikrina sąžiningos konkurencijos principą.
- Netoleruoja nusirašinėjimo ir kitų akademinio sąžiningumo pažeidimų.
- Yra tolerantiški (nediskriminuoja studentų dėl amžiaus, tautybės, lyties ar pan. charakteristikų).
- Dalyvauja mokslo taikomojoje veikloje.
- Dalyvauja tarptautinėse dėstytojų judumo programose.

Vertinimui taikyta skalė: 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau nesutinku; 4=Visiškai nesutinku. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad su teiginiais apie studijų organizavimą ir profesinę etiką dėstomo dalyko apimtyje visiškai sutiko nuo 33 proc. iki 100 proc. dėstytojų, priklausomai nuo teiginio. Visi dėstytojai visiškai sutiko, kad jie yra tolerantiški, t. y. nediskriminuoja studentų dėl amžiaus, tautybės, lyties ar pan. charakteristikų. Antra pagal dydį dalis dėstytojų greičiau sutiko su teiginiais; tokius atsakymus pateikė nuo 6 proc. iki 40 proc. dėstytojų, priklausomai nuo teiginio. Tarp pateikusių vertinimą „Greičiau sutinku“ daugiausiai pritarė teiginiui, kad dalyvauja mokslo taikomojoje veikloje. Mažiausiai, tik 33 proc., visiškai sutiko su teiginiu, kad jie dalyvauja tarptautinėse dėstytojų judumo programose.

Reikia pastebėti, kad gana nemaža dalis dėstytojų greičiau nesutiko arba visiškai nesutiko (atitinkamai, 27 proc. ir 19 proc.) su teiginiu, kad jie dalyvauja tarptautinėse dėstytojų judumo programose. Panašiai, dėstytojai vertino ir teiginį, kad jie dalyvauja mokslo taikomojoje veikloje (10 proc. dėstytojų greičiau nesutiko ir 2 proc. visiškai nesutiko su teiginiu).

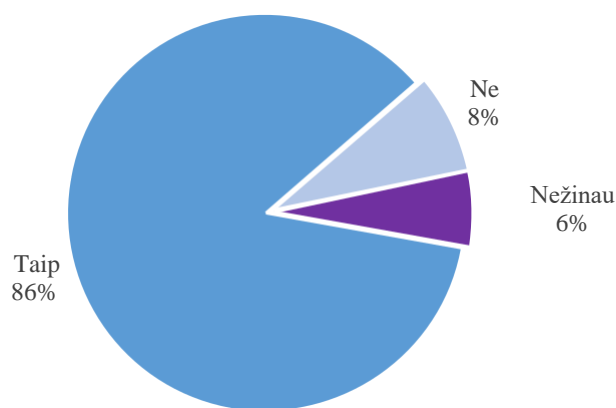
Apskaičiavus vertinimų vidurkius (12 pav.), paaiškėjo, jog studijų organizavimo ir profesinės etikos dėstomo dalyko apimtyje aspektu palankiausiai dėstytojai vertina savo tolerantiškumą, t. y. nediskriminuoja studentų dėl amžiaus, tautybės, lyties ar pan. charakteristikų.

Kiek mažiau, tačiau taip pat palankiai vertina tai, kad semestro pradžioje jie išsamiai supažindina studentus su dėstomo dalyko turiniu ir reikalavimais, netoleruoja nusirašinėjimo ir kitų akademinio sąžiningumo pažeidimų, bei su studentais bendrauja dalykiškai. Toliau pagal vertinimų palankumą eina teiginiai, kad dėstytojai nurodytu arba sutartu laiku suteikia individualias konsultacijas studentams, studijų metu užtikrina sąžiningos konkurencijos principą, ir tai, kad studijų pradžioje išdėstyti reikalavimai išlieka nepakitę visą dalyko studijų laikotarpį. Sprendžiant iš vidurkių, mažiausiai palankiai dėstytojai vertina savo dalyvavimą mokslo taikomojoje veikloje bei dalyvavimą tarptautinėse dėstytojų judumo programose.

12 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek sutinkate ar nesutinkate su teiginiais apie studijų organizavimą ir profesinę etiką Jūsų dėstomo dalyko apimtyje?“ vidurkiai. Skalė: 1=Visiškai sutinku; 2=Greičiau sutinku; 3=Greičiau nesutinku; 4=Visiškai nesutinku

Toliau dėstytojai buvo klausiami, ar Marijampolės kolegijoje reikalinga metodinė pagalba pirmus metus dirbantiems dėstytojams. Didžioji dauguma (85 proc.) dėstytojų atsakė, jog tokia pagalba būtų reikalinga (13 pav.). Aštuoni proc. dėstytojų taip nemano. Dar šeši proc. savo nuomonės šiuo klausimu neišsakė.

13 pav. Atsakymų į klausimą „Ar būtų reikalinga metodinė pagalba pirmus metus dirbantiems dėstytojams?“ pasiskirstymas (proc.).

Paklausti apie tai, kokiomis kvalifikacijos tobulinimo(si) sritimis ir temomis reikėtų organizuoti mokymus dėstytojams Marijampolės kolegijoje, dėstytojai nurodė visą eilę mokymų temų. Pasiūlytos mokymų temos: šiuolaikiniai dėstytojų metodai, pažangiausių ugdymo formų diegimas praktiniame darbe, dėstytojų kūrybiškumo skatinimas, kompiuterinis raštingumas, informacinių technologijų taikymas studijų procese, darbas su duomenų bazėmis, studijų ir dėstytojų nuotoliniu būdu efektyvinimas, interaktyvių metodų taikymas nuotolinėse studijose, duomenų apsauga, vadyba, bendra vertinimo tvarka, projektinė veikla, oratoriniai gebėjimai, psichologija (streso valdymas, motyvacija), naujausia teismų praktika. Apskritai, reikėtų mokymų, kurių metu įgytų asmeninių kompetencijų kaip, pavyzdžiui, tolerancijos, bendravimo, studentų motyvavimo. Vertėtų stiprinti profesines andragogo kompetencijas. Ne vienas dėstytojas pabrėžė, kad jiems itin reikalingi didaktiniai mokymai, susiję su konkrečia profesija, tačiau iki šiol nepavyko jų gauti. Taip pat pasiūlė, kad reikėtų daugiau mokymų atskirų dalykų dėstytojams. Taip pat reikėtų mokymų, skirtų bendrųjų kompetencijų tobulinimui: mokslinių straipsnių rengimo ir publikavimo, mokslinės taikomosios veiklos, anglų k. tobulinimo.

Dėstytojai pasiūlė, kad minėtieji mokymai Marijampolės kolegijoje turėtų būti organizuoti įvairiomis formomis. Tai: paskaitos, seminarai, kursai, praktiniai užsiėmimai, asmeninės konsultacijos, kolegialus patirties pasidalijimas, specializuoti renginiai, viešojo nedarbinė veikla, apskrito stalo diskusijos, stažuotės, projektai, ypač tarptautiniai. Mokymai galėtų būti organizuoti nuotoliniu būdu (vebinarai), bet galėtų būti ir tiesioginiai, kviečiantis lektorius, organizuojant išvažiuojamuosius seminarus ar mokymus, dėstytojus siunčiant į kursus. Dėstytojų nuomone, reikėtų mažiau teorijos ir daugiau praktikos. Pavyzdžiui, galėtų būti organizuojamos edukacinės išvykos, arba steigiami praktiniai inkubatoriai kartu su įmonėmis ir studentais arba kitų aukštųjų mokyklų dėstytojais. Siūloma atsisakyti pasenusio neefektyvaus mokslinių konferencijų modelio, organizuoti konferencijas netradicinėje aplinkoje.

Paklausti, kaip būtų galima tobulinti mokslo taikomosios veiklos sistemą Marijampolės kolegijoje, nemažai dėstytojų atsakė, jog nežino arba neturi siūlymų. Tačiau kiti pateikė siūlymų. Jų nuomone, tai būtų galima daryti seminarų ir mokymo pagalba, tiesiog kryptingai dirbant, vykdant projektinę veiklą. Paskatinimas būtų, jeigu egzistuotų materialinis-finansinis skatinimas ir motyvavimas dėstytojams užsiimantiems mokslo taikomąja veikla, pavyzdžiui, premijavimas už straipsnius, mokslinius darbus. Dėstytojai paminėjo ir tarpinstitucinį bendradarbiavimą su kitomis aukštosiomis mokyklomis, regiono savivalda bei įmonėmis. Jų nuomone, vertėtų įkurti daugiau mokslo klasterių. Prisdėtų ir sutartis su Marijampolės savivaldybe, kad moksliniai tyrimai kolegijos ir studentų būtų pritaikomi praktikoje rengiant Marijampolės savivaldybės strategiją.

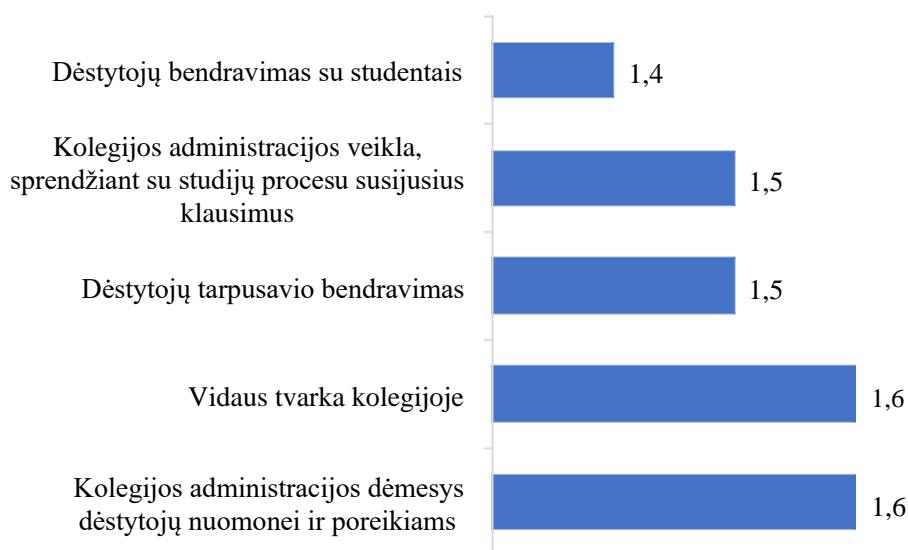
Reikėtų didinti pedagoginio personalo profesionalumą mokslinių tyrimų ir plėtros srityje. Tačiau, dėstytojų nuomone, pirmiausiai, kolegijoje reikėtų sudaryti (sukurti) mokslo taikomosios veiklos sistemą, parengti aiškią mokslo taikomosios veiklos vykdymo tvarką ir sistemą, o mokslo ir programų strategiją patikėti kolegijos mokslinių taikomųjų veiklų grupėms. Sudaryti ir nuolat papildyti veiklos sritis ir sutelkti dėstytojų komandas dirbti atliekant mokslinius taikomuosius tyrimus. Skatinti šias darbo grupes organizuoti jų posėdžius. Atsisakyti programų komitetų, bet paskirti asmenį, atsakingą už mokslo taikomosios veiklos vykdymą, kuris teiktų konkrečią pagalbą mokslo taikomąją veiklą vykdančioms dėstytojams. Kita vertus, kai kurie dėstytojai pasiūlė, kad mokslo taikomąja veikla turėtų užsiimti mokslinį vardą turintys dėstytojai, kurie gali vadovauti ir organizuoti šias veiklas. Kitų nuomone, vienodos galimybės vykdyti mokslo taikomąją veiklą turėtų būti sudarytos visiems dėstytojams. Taip pat pasiūlyta, kad būtų tikslinga vykdyti komandinę mokslinių tyrimų veiklą, kai nors nedideliu indėliu apsijungtų kuo daugiau dėstytojų. Toliau dėstytojai buvo klausiami, kaip jie vertina nematerialines studijų aplinkos sąlygas Marijampolės kolegijoje. Vertinimui buvo pateikti aspektai:

- vidaus tvarka kolegijoje;
- kolegijos administracijos veikla, sprendžiant su studijų procesu susijusius klausimus;
- kolegijos administracijos dėmesys dėstytojų nuomonei ir poreikiams;
- dėstytojų bendravimas su studentais;
- dėstytojų tarpusavio bendravimas.

Taikyta vertinimų skalė: 1=Labai gerai; 2=Greičiau gerai; 3=Greičiau blogai; 4=Labai blogai. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad įvairius aspektus dėstytojai dažniausiai vertina labai gerai arba greičiau gerai. Vertinimus „Labai gerai“ pateikė nuo 48 proc. iki 65 proc. dėstytojų, o „Greičiau gerai“ – nuo 33 proc. ir 48 proc. dėstytojų, „Greičiau blogai“ – iki 13 proc., „Labai blogai“ – iki 2 proc. Labai gerai daugiausiai dėstytojų įvertino bendravimą su studentais. Greičiau gerai daugiausiai dėstytojų įvertino vidaus

tvarką kolegijoje. Greičiau blogai daugiausiai dėstytojų įvertino kolegijos administracijos dėmesį dėstytojų nuomonei ir poreikiams.

Apskaičiavus vertinimų vidurkius, paaiškėjo, jog iš visų vertinimui pateiktų nematerialinių studijų aplinkos sąlygų, palankiausiai dėstytojai vertina bendravimą su studentais (14 pav.). Kiek mažiau palankiai vertina kolegijos administracijos veiklą, sprendžiant su studijų procesu susijusius klausimus, dėstytojų tarpusavio bendravimą. Mažiausiai palankiai vertina vidaus tvarką kolegijoje ir kolegijos administracijos dėmesį dėstytojų nuomonei ir poreikiams. Tuo pačiu reikia pastebėti, kad sprendžiant iš vidurkių, vertinimai yra gana palankūs visais aspektais.

14 pav. Atsakymų į klausimą „Kaip vertinate nematerialines studijų aplinkos sąlygas Marijampolės kolegijoje?“ vidurkiai.

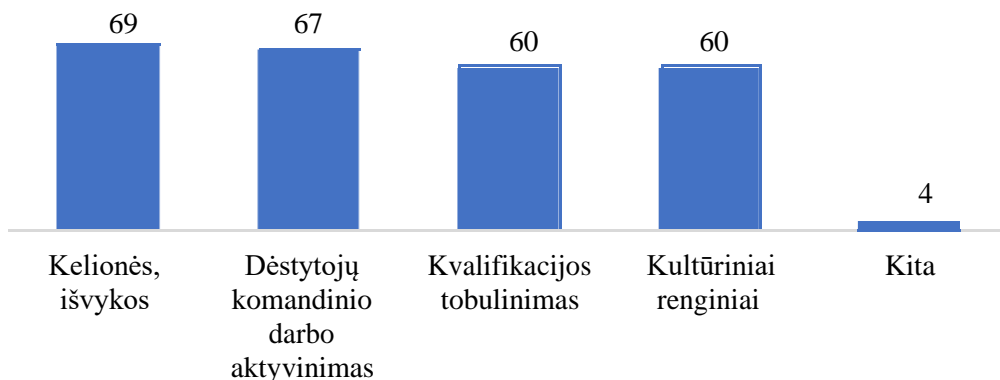
Skalė: 1=Labai gerai; 2=Greičiau gerai; 3=Greičiau blogai; 4=Labai blogai

Toliau dėstytojai buvo klausiami, kokios priemonės paskatintų dėstytojus aktyviai įsitraukti į bendruomenės veiklą. Pateiktas atitinkamas klausimas su atsakymo variantais:

- Kvalifikacijos tobulinimas.
- Dėstytojų komandinio darbo aktyvinimas.
- Kultūriniai renginiai.
- Kelionės, išvykos.
- Kita.

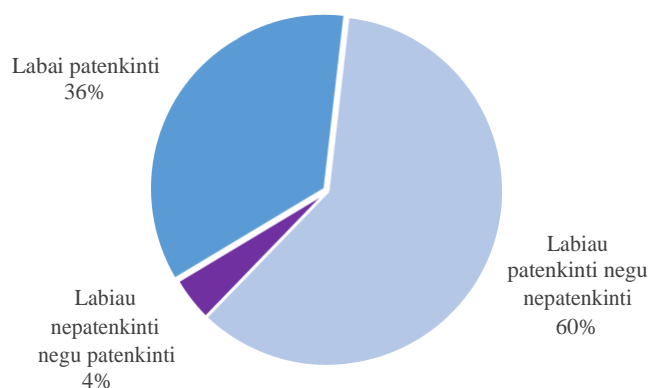
Kaip matyti iš 15 pav., apklausos dalyvių nuomone, labiausiai aktyviai įsitraukti į bendruomenės veiklą dėstytojus paskatintų kelionės ir išvykos bei dėstytojų komandinio darbo aktyvinimas. Taip mano daugiau kaip po du trečdalius apklaustųjų. Dar po du trečdalius apklaustųjų mano, jog tai galėtų padaryti kvalifikacijos tobulinimas bei kultūriniai renginiai. Du dėstytojai (4proc.) pateikė atsakymus „Kita“, ir juos detalizavo taip: „Vakarėlis neformalioje

aplinkoje, prie ežero nedidelėmis grupėmis.“; „Nemanau, kad dėstytojus reikia skatinti įsitraukti į dar kažkokias veiklas. Jiems užtenka veiklų, susijusių su tiesioginiu jų darbu. Toks prievartinis skatinimas jau primena pradinę mokyklą.“.

15 pav. Atsakymų į klausimą „Kokios priemonės skatintų dėstytojus aktyviai įsitraukti į bendruomenės veiklą?“ pasiskirstymas (proc.).

Siekiant išsiaiškinti, kiek bendrai apklausoje dalyvavę dėstytojai yra pateikti nematerialine studijų aplinka Marijampolės kolegijoje, jiems buvo pateiktas vertinimo skalė: 1=Esu labai patenkintas(-a) nematerialine studijų aplinka; 2=Esu labiau patenkintas(-a) negu nepatenkintas(-a) nematerialine studijų aplinka; 3=Esu labiau nepatenkintas(-a) negu patenkintas(-a) nematerialine studijų aplinka; 4=Esu visiškai nepatenkintas(-a) nematerialine studijų aplinka. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad kiek daugiau negu trečdalis dėstytojų (36 proc.) yra labai patenkinti nematerialine studijų aplinka, du trečdaliai - labiau pateikti negu nepatenkinti, ir vos du dėstytojai teigė, kad yra labiau nepatenkinti negu patenkinti nematerialine studijų aplinka (16 pav.). Visiškai nepatenkintų nematerialine studijų aplinka apklausoje neatsirado.

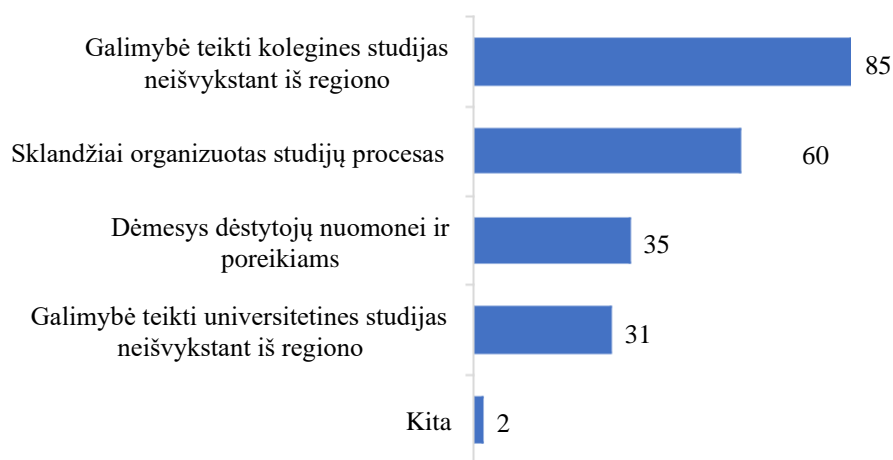

16 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek bendrai esate pateiktas(-a) nematerialine studijų aplinka Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymai (proc.).

Toliau dėstytojai buvo klausiami apie pagrindinius nematerialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje. Suformuluotas atitinkamas klausimas su tokiais atsakymų variantais:

- Sklandžiai organizuotas studijų procesas.
- Dėmesys dėstytojų nuomonei ir poreikiams.
- Galimybė teikti kolegines studijas neišvykstant iš regiono.
- Galimybė teikti universitetines studijas neišvykstant iš regiono.
- Kita.

Apklausoje dalyvavę dėstytojai galėjo pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Atlikus apklausą paaiškėjo, kad daugiausiai (85 proc.) apklaustos dalyvių mano, kad pagrindinis nematerialinės studijų aplinkos privalumas Marijampolės kolegijoje yra galimybė teikti universitetines studijas neišvykstant iš regiono (17 pav.). Dar du trečdaliai mano, kad tai – sklandžiai organizuotas studijų procesas. Apie trečdalis apklaustųjų mano, kad privalumai – tai dėmesys dėstytojų nuomonei ir poreikiams, bei galimybė teikti universitetines studijas neišvykstant iš regiono. Vienas dėstytojas nurodė atsakymą „Kita“, ir jį detalizavo taip: „Galimybė išsakyti savo nuomonę“.

17 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius nematerialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje įvardytumėte?“ pasiskirstymas (proc.).

Siekiant išsiaiškinti dėstytojų nuomones apie pagrindinius nematerialinės studijų aplinkos trūkumus Marijampolės kolegijoje, suformuluotas atitinkamas klausimas su tokiais atsakymų variantais:

- Neefektyviai organizuotas studijų procesas.
- Dėmesio dėstytojų nuomonei ir poreikiams stoka.
- Administracijos nepagarba dėstytojams.
- Kolegiškumo stoka tarp dėstytojų.

- Kita.

Apklausoje dalyvavę dėstytojai galėjo pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Atlikus apklausą paaiškėjo, kad maždaug po trečdalį apklaustos dalyvių mano, kad pagrindiniai nematerialinės studijų aplinkos trūkumai Marijampolės kolegijoje yra kolegiškumo stoka tarp dėstytojų, bei dėmesio dėstytojų nuomonei ir poreikiams stoka (18 pav.). Dešimtadalis nurodė, kad trūkumas yra ir neefektyviai organizuotas studijų procesas. Tik 6 proc. nurodė, kad trūkumas yra administracijos nepagarba dėstytojams. Pagaliau, dar 35 proc. pasirinko atsakymo variantą „Kita“. Detalizuojant šį atsakymą, dėstytojai nurodė, kad pagrindiniai nematerialinės studijų aplinkos trūkumai Marijampolės kolegijoje yra labai keistai paskirstytos atsakomybės, diskusijų jurisprudencijos klausimais stygius. Likę dėstytojai, nurodą atsakymą „Kita“ teigė, kad trūkumų neįžvelgia. Vienas dėstytojas teigė, kad jei pasitaiko kokių nesklandumų, jie operatyviai pašalinami.

18 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius nematerialinės studijų aplinkos trūkumus Marijampolės kolegijoje įvardytumėte?“ pasiskirstymas (proc.).

Paklausti, kaip siūlytų tobulinti nematerialinę studijų aplinką Marijampolės kolegijoje, dėstytojai išsakė gana daug nuomonių. Teigė, kad nematerialinę studijų aplinką pagerintų draugiškas dėstytojų ir studentų bendradarbiavimas, bei bendradarbiavimo skatinimas apskritai. Turėtų būti organizuojami bendri renginiai, siekiama išlaikyti tradicijas. Apklaustųjų nuomone, reikėtų užtikrinti pagarbą dėstytojo / akademinio personalo nuomonei, išsiklausyti į jų individualius poreikius, spręsti jų problemas, ir visiems užtikrinti vienodas sąlygas. Pavyzdžiui, skirstant dėstytojų krūvius, reikėtų labiau atsižvelgti į grupių dydžius.

Subjektyvia nuomone, reikėtų gerinti vidinę komunikaciją. Dėstytojus motyvuotų, jeigu būtų daugiau komunikacijos, taip būtų užtikrintas geresnis informuotumas apie susidariusias problemas ar darbo trūkumus. Dėl to turėtų vykti nuotoliniai posėdžiai (pasitarimai) su dėstytojais, diskusijos, kur būtų periodiškai pristatoma ir diskutuojama kolegijai aktualiais klausimais.

Taip pat vertėtų organizuoti konferencijas, susitikimus, edukacines išvykas ir/ar kvalifikacijos kėlimo renginius. Pavyzdžiui, jurisprudencijos klausimais, apie dėstytojų komandinio darbo aktyvinimą, arba apie tai, kaip pagerinti psichologinį klimatą kolegijoje. Beje, pastaruoju klausimu dėstytojai išsakė ir kitokią nuomonę: vertėtų kreiptis į specialistą – psichologą (ar įmonę) iš šalies, kad atliktų tyrimą ir pateiktų rekomendacijas, arba nuolat konsultuotų darbuotojus.

Atskiriems dėstomiems dalykams reikėtų turėti praktinių darbų atlikimo aplinką ir įrangą. Pavyzdžiui, vertėtų atnaujinti studijų technines priemones (pavyzdžiui, kompiuterius).

Pagaliau, dėstytojai mano, kad reikėtų turėti aiškia ilgalaikę strategiją, kaip tobulinti nematerialinę studijų aplinką. Pavyzdžiui, tokia strategija galėtų būti parengta kaip projektas.

2.4. Materialinės studijų aplinkos vertinimas

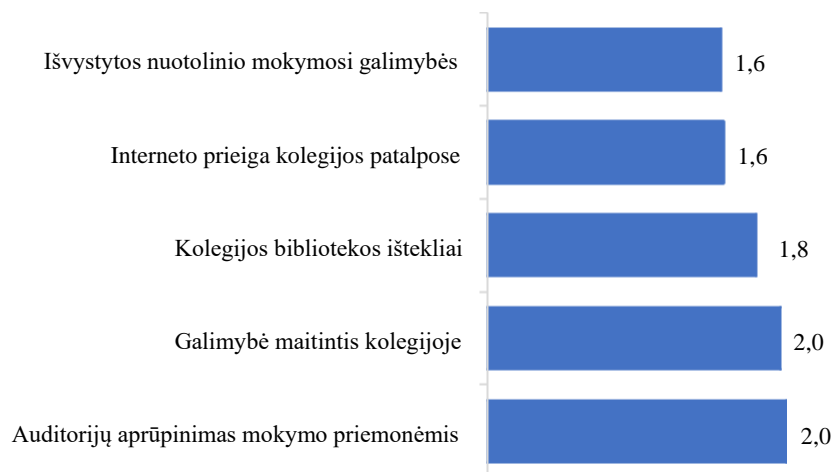
Materialinės studijų aplinkos vertinimo analizė pradedama klausimu, kaip dėstytojai vertina šias sąlygas Marijampolės kolegijoje. Vertinimui pateikti tokie teiginiai:

- Auditorijų aprūpinimas mokymo priemonėmis (kompiuteriais, vaizdo ir garso įranga ir kt.).
- Interneto prieiga kolegijos patalpose.
- Kolegijos bibliotekos išteklių, sudarantys galimybę rasti vadovėlių ar kitus studijoms reikalingus leidinius.
- Galimybė maitintis kolegijos kavinėje / šviežio maisto stotelėje.
- Išvystytos nuotolinio mokymosi galimybės (Moodle, Zoom, Microsoft Teams).

Vertinimui taikyta skalė: 1=Labai gerai; 2=Greičiau gerai; 3=Greičiau blogai; 4=Labai blogai. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad tarp atsakymų dominuoja vertinimai „Labai gerai“ ir „Greičiau gerai“. Labai gerai daugiausiai dėstytojų (44 proc.) vertina Interneto prieigą kolegijos patalpose. Dar 40 proc. dėstytojų labai gerai vertina išvystytas nuotolinio mokymosi galimybes. Tačiau tik 15 proc. dėstytojų labai gerai vertina galimybes maitintis kolegijoje. Greičiau gerai daugiausiai dėstytojų (69 proc.) vertina kolegijos bibliotekos išteklius. Dar 56 proc. greičiau gerai vertina auditorijų aprūpinimą mokymo priemonėmis. Iš negatyvių vertinimų verta paminėti tai, kad net 23 proc. dėstytojų greičiau blogai vertina galimybę maitintis kolegijoje. Dar 19 proc. dėstytojų greičiau blogai vertina auditorijų aprūpinimą mokymo priemonėmis.

Apskaičiavus vertinimų vidurkius (19 pav.), paaiškėjo, kad iš materialinių studijų aplinkos aspektų dėstytojai palankiausiai vertina išvystytas nuotolinio mokymosi galimybes ir Interneto prieigą kolegijos patalpose (abiejų aspektų vertinimo vidurkiai lygūs 1,6). Mažiausiai palankiai –

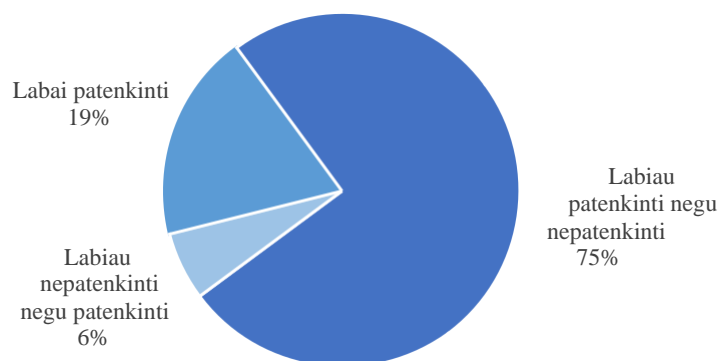
galimybes maitintis kolegijoje ir auditorijų aprūpinimą mokymo priemonėmis. Šių abiejų aspektų vertinimo vidurkiai mažiausi, lyginant su kitų aspektų vertinimais, tačiau atsižvelgiant į vertinimo skalę – tai taip pat pozityvus rezultatas, reiškiantis nuomonę „Greičiau gerai“.

19 pav. Atsakymų į klausimą „Kaip vertinate materialines studijų aplinkos sąlygas Marijampolės kolegijoje?“ vidurkiai.

Skalė: 1=Labai gerai; 2=Greičiau gerai; 3=Greičiau blogai; 4=Labai blogai

Siekiant sužinoti, kiek bendrai dėstytojai yra patenkinti materialine studijų aplinka Marijampolės kolegijoje, suformuluotas atitinkamas klausimas su atsakymo variantais: 1=Esu labai patenkintas(-a) materialine studijų aplinka; 2=Esu labiau patenkintas(-a) negu nepatenkintas(-a) materialine studijų aplinka; 3=Esu labiau nepatenkintas(-a) negu patenkintas(-a) materialine studijų aplinka; 4=Esu visiškai nepatenkintas(-a) materialine studijų aplinka. Atlikus apklausą, nustatyta, kad didžioji dauguma – trys ketvirtadaliai dėstytojų yra labiau patekinti negu nepatenkinti materialine studijų aplinka kolegijoje, ir dar 19 proc. dėstytojų atsakė, kad yra ja labai patenkinti (20 pav.). Vos 6 proc. dėstytojų teigė, kad labiau nepatenkinti negu patenkinti materialine studijų aplinka kolegijoje, o visiškai nepatenkintų tarp apklaustųjų nebuvo.

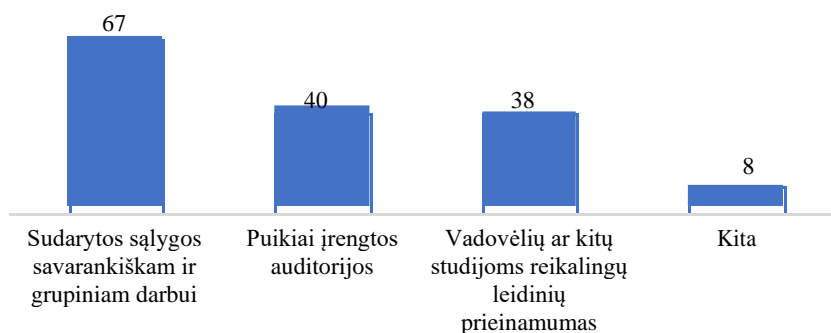

20 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek bendrai esate patekintas(-a) studijų aplinkos materialinėmis sąlygomis Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.).

Siekiant išsiaiškinti pagrindinius materialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje, suformuluotas atitinkamas klausimas su atsakymų variantais:

- Puikiai įrengtos auditorijos.
- Vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumas.
- Sudarytos sąlygos savarankiškam ir grupiniam darbui.
- Kita.

Dėstytojai turėjo galimybę pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Apklausus dėstytojus, paaiškėjo, kad kiek daugiau negu du trečdaliai (67 proc.) iš jų privalumu laiko sudarytas sąlygas savarankiškam ir grupiniam darbui, du penktadaliai – puikiai įrengtomis auditorijoms, ir 38 proc. – vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumui (21 pav.). Dar 8 proc. nurodė atsakymą „Kita“. Paprašyti detalizuoti tokį savo atsakymą, apklausos dalyviai įvardijo tokius privalumus: vieta – kolegijos centrinis pastatas kultūrinis paveldas; gera Interneto prieiga kolegijos patalpose.

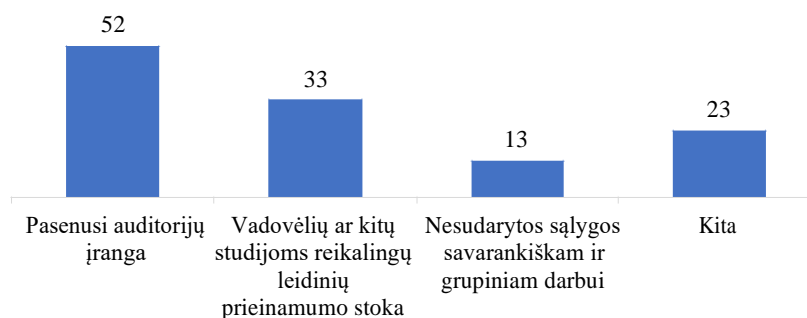
21 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius materialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje įvardytumėte?“ pasiskirstymas (proc.).

Siekiant išsiaiškinti pagrindinius materialinės studijų aplinkos trūkumus Marijampolės kolegijoje, suformuluotas atitinkamas klausimas su atsakymų variantais:

- Pasenusi auditorijų įranga.
- Vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumo stoka.
- Nesudarytos sąlygos savarankiškam ir grupiniam darbui.
- Kita.

Dėstytojai turėjo galimybę pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Apklausus dėstytojus, paaiškėjo, kad kiek daugiau negu pusė (52 proc.) iš jų trūkumu laiko pasenusią auditorijų įrangą, 33 proc. – vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumo stoką, ir 13 proc. – nesudarytas sąlygas savarankiškam ir grupiniam darbui (22 pav.). Gana nemažai – 23 proc. apklausoje dalyvavusių dėstytojų pasirinko atsakymą „Kita“, o paprašyti šį atsakymą detalizuoti, dalis iš jų atsakė, kad trūkumų nėra, pastabų neturi, arba kad jų dėstomiems dalykams

visko pakanka. Vis tik, kiti teigė, kad ne visose auditorijose įranga pilnai tinkama; trūksta lentų rašymui kreida; nepakankamai sutvarkyta sporto bazė. Pagaliau, dėstytojų nuomone, ne visuomet svarbu sekti naujausią jurisprudenciją ir teisės aktų kaitą.

22 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius materialinės studijų aplinkos trūkumus Marijampolės kolegijoje įvardytumėte?“ pasiskirstymas (proc.).

Paklausti apie tai, kaip siūlytų tobulinti materialinę studijų aplinką Marijampolės kolegijoje, dėstytojai įvardijo visą eilę priemonių, tarp kurių dominavo siūlymai atnaujinti auditorijų įrangą. Pavyzdžiui, paminėta, kad trūksta lentų rašymui kreida, reikėtų naujos mokymo bazės, praktiniams darbams skirtos įrangos. Tačiau labiausiai akcentuotas poreikis auditorijas aprūpinti naujausiomis, šiuolaikiškėmis IT priemonėmis bei atnaujinti kompiuterių bazę. Paminėta, kad reikėtų įsigyti IT mokomųjų programų. Taip pat pastebėta, kad ir dėstytojams reikėtų naujų kompiuterių, ne vien auditorijose.

Nemažai dėstytojų teigė, kad reikėtų atnaujinti kolegijos biblioteką ir gausinti jos fondus. Pavyzdžiui, reikėtų padidinti turimų vadovėlių skaičių patogesniai darbui su studentais, kad studentus būtų galima egzaminuoti, ne tik iš paskaitų medžiagos ar skaidrių. Kita vertus, pastebėta, kad turint interaktyvius vadovėlius, ši problema išsprendžiama. Taip pat paminėta, kad reikėtų įsigyti naujausios jurisprudencijos arba prieigas prie jos.

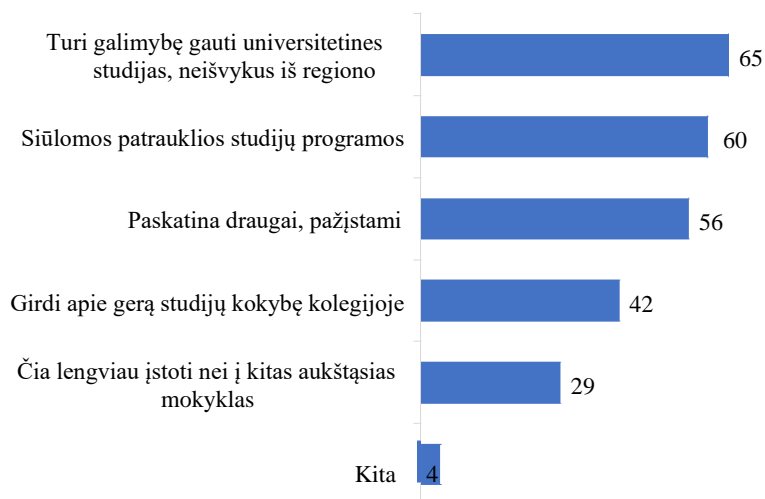
Kartu dėstytojai pastebėjo, kad siekiant tobulinti materialinę studijų aplinką kolegijoje, reikėtų tam skirti daugiau lėšų. Ir čia pat pateikė siūlymų, kaip išplėsti finansavimo galimybes: dalyvauti investiciniuose projektuose, siekiant pritraukti lėšų kolegijos materialinei bazei tobulinti; ieškoti verslo atstovų ir/ar individualių rėmėjų (pavyzdžiui, knygų / vadovėlių leidėjų, kurie padovanotų savo leidžiamų knygų), kt.

2.5. Studentų pritraukimas į studijas kolegijoje

Siekiant išsiaiškinti dėstytojų nuomones apie taip, kodėl potencialūs studentai renkasi studijas Marijampolės kolegijoje, suformuluotas atitinkamas klausimas su atsakymų variantais:

- Siūlomos patrauklios studijų programos.
- Girdi apie gerą studijų kokybę kolegijoje.
- Turi galimybę gauti universitetines studijas, neišvykus iš regiono.
- Paskatina draugai, pažįstami.
- Čia lengviau įstoti nei į kitas aukštąsias mokyklas.
- Kita.

Apklausos dalyviai turėjo galimybę pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Atliktus apklausą, paaiškėjo, kad subjektyviais vertinimais, potencialūs studentai renkasi studijas Marijampolės kolegijoje, pirmiausiai, dėl galimybės gauti universitetines studijas, neišvykus iš regiono (65 proc.) ir dėl to, kad čia siūlomos patrauklios studijų programos (60 proc.) (23 pav.). Mažiausia dalis dėstytojų mano, kad į Marijampolės kolegiją lengviau įstoti nei į kitas aukštąsias mokyklas (29 proc.). Dar du dėstytojai nurodė atsakymą „Kita“, tačiau jo nedetalizavo.

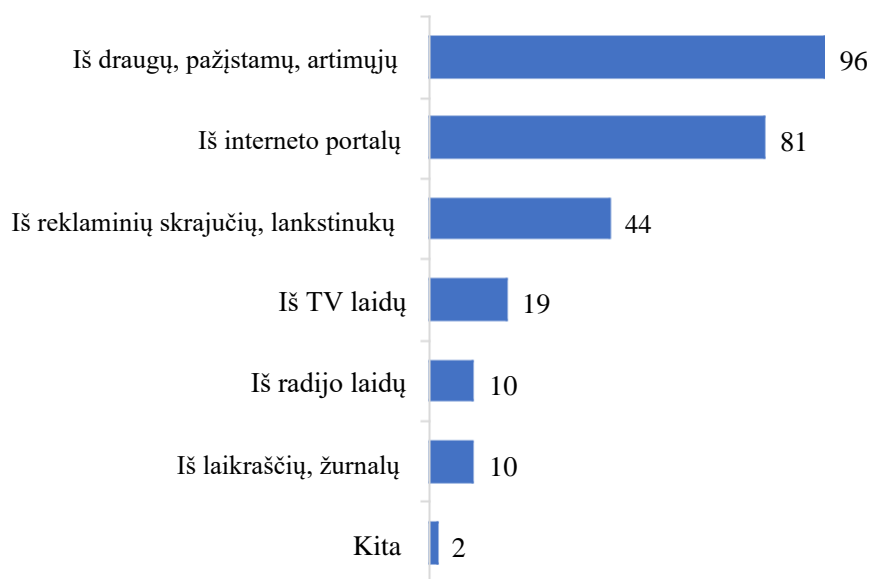

23 pav. Atsakymų į klausimą „Kaip manote, kodėl potencialūs studentai renkasi studijas Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.).

Dėstytojai dar buvo paklausti, iš kur, jų nuomone, potencialūs studentai sužino apie studijų programas Marijampolės kolegijoje. Buvo pateikti tokie atsakymų variantai:

- Iš TV laidų.
- Iš radijo laidų.
- Iš laikraščių, žurnalų.
- Iš interneto portalų.
- Iš reklaminių skrajučių, lankstinukų.
- Iš draugų, pažįstamų, artimųjų.
- Kita.

Apklauso dalyviai buvo paprašyti įvardyti visus jiems žinomus šaltinius. Atliktus apklausą, paaiškėjo, kad absoliučios daugumos dėstytojų nuomone (96 proc.), apie studijų programas Marijampolės kolegijoje potencialūs studentai, pirmiausia, sužino iš kitų žmonių – draugų, pažįstamų, artimųjų (24 pav.). Taip pat išryškėjo ir kita itin svarbus informacijos šaltinis – Interneto portalai (81 proc.). Mažiau negu pusė apklauso dalyvių paminėjo reklaminės skrajutes ir lankstinukus (44 proc.), TV laidas (19 proc.), radijo laidas (10 proc.), laikraščius ir žurnalus (10 proc.). Dar vienas dėstytojas nurodė atsakymą „Kita“, detalizuodamas, kad nežino, iš kur potencialūs studentai sužino apie studijų programas Marijampolės kolegijoje.

24 pav. Atsakymų į klausimą „Kaip manote, iš kur potencialūs studentai sužino apie studijų programas Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.).

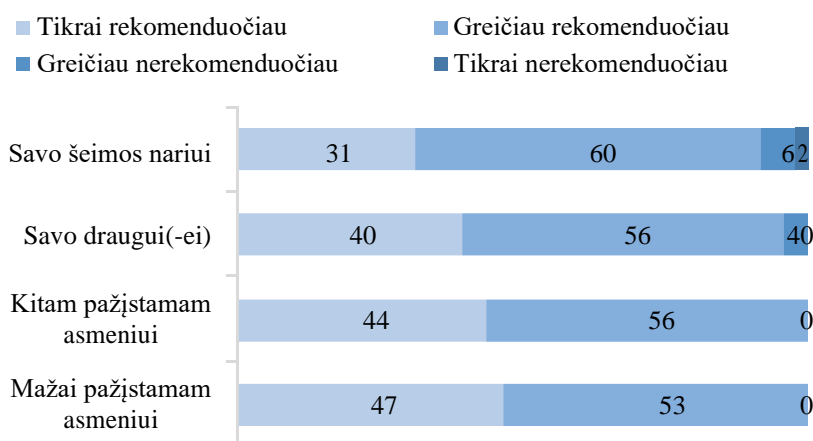
Pagaliau, siekiant išsiaiškinti, kiek palankiai dėstytojai vertina studijas Marijampolės kolegijoje, kad rekomenduotų asmenims iš savo socialinės aplinkos studijuoti kolegijoje, suformuluotas atitinkamas klausimas. Vertinimui pateikti tokie teiginiai:

- Savo šeimos nariui.
- Savo draugui(-ei).
- Kitam pažįstamam asmeniui.
- Mažai pažįstamam asmeniui.

Vertinimui taikyta skalė: 1=Tikrai rekomenduočiau; 2=Greičiau rekomenduočiau; 3=Greičiau nerekomenduočiau; 4=Tikrai nerekomenduočiau. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad dominuoja vertinimai „Tikrai rekomenduočiau ir „Greičiau rekomenduočiau“. Tuo pačiu reikia pastebėti, kad skirtingų asmenų atžvilgiu rekomendacijų pobūdis skiriasi. Pavyzdžiui, savo šeimos nariui studijuoti Marijampolės

kolegijoje tikrai rekomenduotų trečdalis, ir greičiau rekomenduotų – du trečdaliai dėstytojų (25 pav.). Tuo pačiu, mažai pažįstamam asmeniui studijuoti Marijampolės kolegijoje tikrai rekomenduotų 47 proc. dėstytojų, ir greičiau rekomenduotų – 53 proc.

Apskaičiavus vertinimų vidurkius, taikant aukščiau paminėtą skalę, nustatyta, kad savo šeimos narių atžvilgiu vertinimo vidurkis lygus 1,8, t. y. artimas vertinimui „Greičiau rekomenduočiau“. Asmeninių pažįstamų ir kitų pažįstamų atžvilgiu vertinimai lygūs 1,6, o mažai pažįstamų asmenių atžvilgiu vertinimų vidurkis lygus 1,5. Šie vertinimai yra maždaug viduryje tarp „Tikrai rekomenduočiau“ ir „Greičiau rekomenduočiau“.

25 pav. Atsakymų į klausimą „Ar dabar rekomenduotumėte asmenims iš savo socialinės aplinkos studijuoti Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.).

Apibendrinant, galima teigti, kad kuo asmuo yra toliau nuo asmeninio socialinio tinklo, tuo apklaustieji dėstytojai labiau rekomenduotų studijuoti kolegijoje. Kodėl išryškėjo tokia tendencija, šios apklausos ribose tiesioginio atsakymo nėra, nebent galima spręsti iš aukščiau aptartų apklausos rezultatų.

3. IŠVADOS

Atlikta Marijampolės dėstytojų apklausa leidžia daryti tokias išvadas:

1. Absoliuti dauguma Marijampolės kolegijos dėstytojų yra labai arba gana patenkinti studijų turinio ir metodų kokybe kolegijoje. Palankiausiai dėstytojai vertina tokius aspektus: pateikiant dalykų medžiagą siekiama sudominti studentus dalyko turiniu; teorinė studijų medžiaga siejama su praktine veikla.
2. Siekdami sėkmingai taikyti ir įgyvendinti aukštosios mokyklos didaktines naujoves, dėstytojai nuolat domisi naujovėmis dalyko srityje, kelia savo kvalifikaciją seminaruose bei mokymuose, mokslo taikomųjų tyrimų rezultatus pritaiko praktikoje.

3. Beveik visi dėstytojai palankiai vertina studijų rezultatų vertinimo sistemos tokius bruožus kaip skaidrios studijų rezultatų vertinimo sistemos nuo dalyko studijų pradžios iki pabaigos taikymas; studijų rezultatams vertinti kaupiamosios vertinimo sistemos taikymas; ne tik studijų rezultatų įvertinimas, bet ir juos pakomentavimas.
4. Pagrindiniais studijų turinio ir metodų, taikomų Marijampolės kolegijoje, privalumais dėstytojai nurodė įdomų studijų dalyko turinį ir studijų dalyko būtinumą kolegijos studentams. Pagrindiniai studijų turinio ir metodų trūkumais dėstytojai nurodė: studentams nepakankamai įdomus studijų dalyko turinys.
5. 96 proc. dėstytojų yra labai arba labai patenkinti arba labiau patenkinti negu nepatenkinti nematerialine studijų aplinka Marijampolės kolegijoje. Palankiausiai iš įvairių nematerialinės aplinkos aspektų dėstytojai vertina dėstytojų bendravimą su studentais.
6. Iš priemonių, kurios paskatintų dėstytojus aktyviau įsitraukti į bendruomenės veiklą labiausiai išskirtos kelionės ir išvykos bei komandinio darbo aktyvinimas.
7. Vienas iš svarbiausių nematerialinės studijų aplinkos privalumų, dėstytojų požiūriu, yra galimybė teikti kolegines studijas neišvykstant iš regiono. Iš nematerialinės studijų aplinkos trūkumų dėstytojai įvardijo kolegiskumo tarp dėstytojų stoką.
8. Materialine studijų aplinka Marijampolės kolegijoje labai patenkinti arba labiau patenkinti negu nepatenkinti net 94 proc. apklaustų dėstytojų. Palankiausiai dėstytojai vertina išvystytas nuotolinio mokymosi galimybes kolegijoje bei Interneto prieiga kolegijos patalpose. Iš pagrindinių materialinių sąlygų privalumų dėstytojai nurodė sudarytas sąlygas savarankiškam ir grupiniam darbui. Iš pagrindinių materialinių sąlygų trūkumų dėstytojai nurodė pasenusią auditorijų įrangą.
9. Studijas Marijampolės kolegijoje studentai renkasi, didžiosios dalies dėstytojų nuomone, dėl galimybės gauti universitetines studijas, neišvykstant iš regiono, bei siūlomų patrauklių studijų programų.
10. Subjektyvia dėstytojų nuomone, pagrindiniai informacijos apie studijas Marijampolės kolegijoje šaltiniai – draugai, pažįstami, artimieji bei Interneto portalai. Apklaustieji dėstytojai ir patys linkę rekomenduoti studijas Marijampolės kolegijoje asmenims iš asmeninės socialinės aplinkos.